navbharat
Mega Developers

DHARAVI COMPILED MEDIA REPORT
03 Jun, 2025

Total Mention 23

Print	Financial	Mainline	Regional	Periodical
11	N/A	3	8	N/A

Tv	Business	English	Hindi	Regional
5	N/A	N/A	N/A	5

Online
7

Print

No	Newspaper	Headline	Edition	Pg
1.	The Times of India	Scrap approval for Dharavi redevpt masterplan: Congress MP to CM	Mumbai	2
2.	Hindustan Times	ADANI QUTLINES TRANSPORT NETWORK IN DHARAVI REBUILD	Pune	10
3.	The Indian Express	Gaikwad, Opp leaders meet CM, seek Dharavi masterplan rollback	Mumbai + 1	4
4.	Punyanagari	Deadline for dumping cleanup extended	Mumbai	4
5.	Dainik Bhaskar	Congress delegation met CM regarding Dharavi redevelopment plan	Mumbai	2
6.	Navshakti	Withdraw the master plan - Varsha Gaikwad	Mumbai	2
7.	Sakal	Withdraw Dharavi master plan	Mumbai	3
8.	Sakal	Opposition to Dharavi rehabilitation project	Mumbai	3
9.	Lokmat	Hold public hearing on Dharavi Master Plan: MP Gaikwad	Mumbai	3
10.	Lokmat	Changing face of Dharavi	Mumbai	6,6,6
11.	Navbharat Times	Demand to stop Dharavi project	Mumbai	5

The Times of India • 03 Jun • Dharavi

Scrap approval for Dharavi redevpt masterplan: Congress MP to CM

2 • PG | 255 • Sqcm | 1437826 • AVE | 2.74M • Cir | Middle Right

Mumbai

Scrap approval for Dharavi redevpt masterplan: Congress MP to CM

Suggestions Will Be Invited When 2016 Dharavi DP Is Changed: Project CEO

Priyanka.Kakodkar
@timesofindia.com

Mumbai: Congress MP Varsha Gaikwad met chief minister Devendra Fadnavis on Monday and submitted a letter demanding that the govt's approval given last week for the Dharavi Redevelopment Project's (DRP) masterplan be scrapped. She also challenged "Fadnavis and his Adani Sarkar" to hold a public hearing on the masterplan.

Posting **TOI**'s ground reports on local resistance to the ongoing eligibility survey in Dharavi on X, she asked how the masterplan was cleared without public consultations or inviting suggestions and objections as mandated under MRTP Act for draft development plans. The project is among the largest urban transformation schemes in the world and is being implemented by Navbharat Mega Developers Private Ltd. It is an SPV between the state govt and Adani group, which holds 80% stake.

Speaking to **TOI**, the project's CEO, SVR Srinivas, clarified that the masterplan was not a development plan (DP) and that public suggestions and objections would be invited when changes are made in the future to the Dharavi DP, which was published in 2016.

"The masterplan lays out the broad strategy. It is not a DP which gives details on land use. There is an existing DP for Dharavi which was published in 2016. When changes are made to that 2016 Dharavi DP, we will be inviting suggestions and objections," said Srinivas.

He also said the masterplan was based on the 2016 DP. "There is over 90% consonance between the 2016 DP and the masterplan," he said.

Gaikwad referred to the project as a "mega land-grab". "This is not a development plan but a master-plan for the most unjust mass displacement in urban India's history," she said on X. She also called it "Adani's Dharavi Vinash Master Plan." Gaikwad said barely 40% of the survey documentation work was complete after three years, an indication of the "massive public unrest" about the project.

She also asked why the survey was being conducted by "Adani's men" instead of the land-owning govt agencies, as is the case in such projects. "Threats, force, and undue pressure have been put on people to participate in the survey," she alleged. She also said the govt should put the list of those found eligible and ineligible in the public domain.

In response, Srinivas told TOI the bulk of local tenements were surveyed. "Around 1 lakh tenements have already been surveyed. Only around 20,000 are remaining. We have issued multiple notices for people to come forward and participate in the survey because we do not want to exclude anyone," said Srinivas. He said the DRP conducted a drone survey in 2023 and a LiDAR survey to map the area. He denied charges that "Adani's men" were conducting the survey to identify eligible tenements. "As in most SRA projects, the survey is being conducted by an agency. It is being financed by the Adani group. But a govt official is present during the survey and all receipts are issued by the govt official," said Srinivas.

How was the masterplan cleared without public consultations: Cong MP

Hindustan Times • 03 Jun • Dharavi

ADANI QUTLINES TRANSPORT NETWORK IN DHARAVI REBUILD

10 • PG	101 • Sqcm	150019 • AVE	1.08M • Cir	Top Right

Pune

ADANI OUTLINES TRANSPORT NETWORK IN DHARAVI REBUILD

The plan was approved by the Maharashtra government earlier this week. BLOOMBERG

Bloomberg
feedback@livemint.com

Adani Group plans to build a transportation network as part of the Dharavi redevelopment project in Mumbai to house rail, road and airport transit facilities in a single location.

A key feature will be airport trains and check-in and transit facilities for those traveling to and from the Mumbai and Navi Mumbai airports, as per Navbharat Mega Developers Pvt, the project vehicle where the group has an 80% stake and the state government holds the rest.

Both airports are operated by the Adani Group, with flight operations from Navi Mumbai due to commence this year. The "multi-modal transit hub" will also have inter- and intra-city rail, metro services, and city buses among others, Navbharat Mega Developers said.

In October last year, Maharashtra approved the acquisition of 256 acres of salt-pan land in the north-east of Mumbai in a boost to the Adani Group's project to redevelop Dharavi, one of Asia's largest slums.

The master plan for Dharavi was approved by the state government earlier this week.

In addition to transportation infrastructure and enhanced roadways, there are plans to develop a riverfront promenade along the Mithi River north of Dharavi, a healthcare and hospital network, green spaces, industrial zones and community recreational areas.

The Indian Express • 03 Jun • Dharavi

Gaikwad, Opp leaders meet CM, seek Dharavi masterplan rollback

4 • PG | 167 • Sqcm | 478726 • AVE | 625K • Cir | Bottom Center

Mumbai • Pune

Gaikwad, Opp leaders meet CM, seek Dharavi masterplan rollback

EXPRESS NEWS SERVICE
MUMBAI, JUNE 2

A DELEGATION led by senior Congress leader and Dharavi Lok Sabha MP Varsha Gaikwad on Monday met Chief Minister Devendra Fadnavis and demanded withdrawal of the Dharavi Redevelopment Project's masterplan approved by the government last week, terming it "undemocratic", "opaque" and in violation of legal norms.

The Opposition delegation met Fadnavis at Sahyadri Guest House and submitted a formal representation alleging that the Dharavi Redevelopment Project — referred to in the letter as the 'Dharavi Vinash Yojana' — was being pushed forward without the consent of Dharavi's residents and in violation of provisions of the MRTP Act.

"We sought the government's approval to the Dharavi plan to be rolled back immediately. The people of Dharavi have not been taken into confidence. They deserve to have a say in shaping their future,"

Dharavi MP Varsha Gaikwad

Gaikwad said after the meeting, adding that the approval to the masterplan was done secretively and without disclosure, bypassing essential steps such as public hearings and environmental assessments.

The MRTP Act mandates public consultations before preparing any development plan. However, residents were not informed or invited to submit suggestions or objections, the delegation said. The masterplan lacks statutory sanction and is, therefore, unconstitutional and illegal, it argued.

The memorandum said that so far only 15,171 households have been surveyed and the surveys were allegedly conducted three years ago, many done by private contractors or institutes without a clear mechanism for public verification.

The memorandum also alleged the masterplan lacks clarity on ownership and rights and hence is potentially exploitative. The delegation accused the government of prioritising profit over people.

The delegation demanded that apart from withdrawing the masterplan, the government must restart the planning process under the MRTP Act with proper public notices, hearings and transparency, and demanded that a fresh, third-party survey and audit of the area be conducted.

"I am not opposing redevelopment," Gaikwad clarified. "But this is not how it should be done. No democratic process can allow such a large-scale transformation without public participation. Dharavi must not be seen as real estate but as a living community," she said, adding that the government must ensure full legal rights and consent from residents before taking any further steps.

Punyanagari • 03 Jun • Dharavi

Deadline for dumping cleanup extended

4 • PG	129 • Sqcm	70897 • AVE	72.24K • Cir	Middle Left

Mumbai

डम्पिंग स्वच्छतेसाठी मुदतवाढ

बायोरिमेडिएशनसाठी अर्ज करण्याची मुदत आज संपणार

मुंबई : देवनार डम्पिंगमधील साचलेल्या कचऱ्याचा डोंगर साफ करण्यासाठी मुंबई महापालिकेत निविदा भरण्यासाठी तब्बल २१ कंपन्यांनी स्वारस्य दाखवले आहे. निविदापूर्व बैठकीसाठी कंत्राटदार कंपन्यांचा चांगला प्रतिसाद मिळाला. मात्र प्रत्यक्षात निविदा किती कंपन्या भरतात, हे लवकरच स्पष्ट होणार आहे. दरम्यान, पालिकेने अर्ज करण्यासाठी २३ जूनपर्यंत मुदत वाढवण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे यासाठी आणखी स्पर्धा वाढणार आहे.

देवनार डम्पिंगची जागा धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला

**एकूण कचरा प्रक्रिया :
सुमारे २३०० मेट्रिक टन
वाहनांची संख्या : अंदाजे १२००
प्रकल्पाची किंमत : २३८६ कोटी**

देण्याचा निर्णय घेतल्यानंतर या जागेत अनेक वर्षांपासून साचलेला कचऱ्याचा डोंगर हटवला जाणार आहे. त्यामुळे डम्पिंगवरील कचऱ्याचा डोंगर हटवून जमीन मोकळी केली जाणार आहे. तसे आदेश राज्य सरकारने दिल्यानंतर पालिका कामाला लागली आहे. डम्पिंग ग्राऊंडमधील कचऱ्यावर बायोरेमिडिएशनची शास्त्रोक्त प्रक्रिया केली जाणार आहेत. त्यासाठी अर्ज करण्याची मुदत मंगळवारी संपणार आहे. तसेच कचरा हटवण्यासाठी कंत्राटदार कंपनी नियुक्त करण्याचा निर्णय मुंबई महापालिकेने घेतला आहे. येत्या ३ वर्षांत हा कचरा हटवण्यात येणार आहे. त्यासाठी २ हजार ३६८ कोटींच्या कंत्राटाची प्रक्रिया पालिकेकडून सुरू करण्यात आली आहे. देवनारच्या ११० हेक्टर जमिनीवरील तब्बल १८५ लाख टन कचऱ्यावर ही प्रक्रिया केली जाणार आहे.

Dainik Bhaskar • 03 Jun • Dharavi

Congress delegation met CM regarding Dharavi redevelopment plan

2 • PG	165 • Sqcm	16461 • AVE	N/A • Cir	Top Right

Mumbai

धारावी पुनर्विकास योजना को लेकर सीएम से मिला कांग्रेस प्रतिनिधिमंडल

भास्कर न्यूज़ | मुंबई

धारावी पुनर्विकास परियोजना को लेकर मुंबई कांग्रेस अध्यक्ष एवं सांसद वर्षा गायकवाड के नेतृत्व में कांग्रेस के प्रतिनिधिमंडल ने सोमवार को मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस से मुलाकात की। इस मौके पर विधायक अमीन पटेल, असलम शेख और ज्योति गायकवाड भी मौजूद रहीं। गायकवाड ने कहा कि धारावी पुनर्विकास मास्टर प्लान स्थानीय लोगों के हित में नहीं है। धारावी में रहने वाले लोगों के घरों का सर्वेक्षण किए बिना इसे मंजूरी दी गई है। एमआरटीपी नियम के अनुसार इस तरह का कोई भी काम शुरू करने से पहले वहां रहने वाले लोगों की मंजूरी जरूरी है। इसलिए धारावी पुनर्विकास मास्टर प्लान को वापस लेना चाहिए।

Navshakti • 03 Jun • Dharavi

Withdraw the master plan - Varsha Gaikwad

2 • PG	101 • Sqcm	20363 • AVE	419.55K • Cir	Middle Center

Mumbai

मास्टर प्लॅन मागे घ्या - वर्षा गायकवाड

मुंबई : भाजप युती सरकारने मंजूर केलेला धारावी पुनर्विकास मास्टर प्लॅन हा अन्यायकारक आहे. सार्वजनिक पद्धतीने सल्लामसलत न करता, धारावीतील सर्व घरांचे सर्वेक्षण पूर्ण न करता आणि महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियमांचे (MRTP) उल्लंघन करीत सरकारने या प्रकल्पाला दिलेली मंजुरी असंवैधानिक आणि अनैतिक आहे. हा मास्टर प्लॅन

सर्वसमावेशक विकासाचा आराखडा नाही तर तो अंधारात तयार केलेला, बहुसंख्य धारावीकरांच्या आशा-आकांक्षा उद्ध्वस्त करणारा प्रकल्प आहे. म्हणून हा मास्टर प्लॅन तत्काळ मागे घ्यावा, अशी मागणी मुंबई काँग्रेस अध्यक्ष व खासदार वर्षा गायकवाड यांनी केली आहे.

वर्षा गायकवाड यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेऊ धारावी मास्टर प्लॅनबाबत आक्षेप नोंदवले व त्यांना एक निवेदन दिले. यावर गायकवाड म्हणाल्या की, MRTP कायद्यानुसार कोणताही विकास आराखडा तयार करण्यापूर्वी नागरिकांच्या सूचना, हरकती व निवेदने मागवून घेणे बंधनकारक आहे. मात्र आपल्या सरकारने २०१६ मधील जुना निर्णय पुन्हा राबवून करून या कायद्याला बगल दिली आहे. तीन वर्षांनंतरही ५६,९७१ घरांचे (४०% धारावी) सर्वेक्षण झाले आहे. हे सर्वेक्षण सरकार किंवा खासगी संस्थेने नव्हे तर अदानी कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांनीच केले आहे. यामुळे यांच्या निष्पक्षतेवर गंभीर प्रश्न उपस्थित होत आहेत.

Sakal • 03 Jun • Dharavi

Withdraw Dharavi master plan

3 • PG	177 • Sqcm	116918 • AVE	352.42K • Cir	Top Right

Mumbai

धारावी मास्टर प्लॅन मागे घ्या

पुनर्विकासाबाबत काँग्रेसची मुख्यमंत्र्यांकडे मागणी

सकाळ वृत्तसेवा

मुंबई, ता. २ : भाजपच्या युती सरकारने मंजूर केलेला धारावी पुनर्विकास मास्टर प्लॅन हा पूर्णपणे अन्यायकारक आहे. हा मास्टर प्लॅन सर्वसमावेशक विकासाचा आराखडा नाही. अंधारात तयार केलेला, बहुसंख्य धारावीकरांच्या आशा-आकांक्षा उद्ध्वस्त करणारा हा मास्टर प्लॅन तत्काळ मागे घ्यावा, अशी मागणी मुंबई काँग्रेस अध्यक्ष खासदार वर्षा गायकवाड यांनी मुख्यमंत्र्यांकडे केली आहे.

सार्वजनिक पद्धतीने चर्चा न करता, धारावीतील सर्व घरांचे सर्वेक्षण पूर्ण न करता आणि महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियमाचे (एमआरटीपी) स्पष्टपणे उल्लंघन करीत सरकारने या प्रकल्पाला दिलेली मंजुरी धक्कादायक आहे, असेही त्यांनी म्हटले आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाचा मास्टर प्लॅन राज्य सरकारने मंजूर केला आहे. त्या पार्श्वभूमीवर खासदार वर्षा गायकवाड यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची सोमवारी (ता. २) भेट घेऊन धारावी मास्टर प्लॅनबाबत आक्षेप नोंदवत निवेदन दिले.

'एमआरटीपी कायद्यानुसार कोणताही विकास आराखडा तयार करण्यापूर्वी नागरिकांच्या सूचना, हरकती व निवेदने मागवून घेणे बंधनकारक आहे; मात्र आपल्या सरकारने २०१६ मधील जुना निर्णय पुन्हा जिवंत करून या कायद्याला बगल दिली आहे. तीन वर्षांनंतरही केवळ ५६,९७१ घरांचे (फक्त ४० टक्के) सर्वेक्षण झाले आहे. हे सर्वेक्षण सरकार किंवा खासगी संस्थेने नव्हे, तर अदाणी कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांनीच केले आहे. त्यामुळे यांच्या निष्पक्षतेवर गंभीर प्रश्न उपस्थित होत आहेत. सध्याचा प्लॅन केवळ ७० हजार कुटुंबांच्या विस्थापनाची, पुनर्वसनाची हमी देतो; तेसुद्धा रेल्वेच्या जमिनीवर. उर्वरित धारावीकरांना डम्पिंग ग्राउंड्स, मिठागराच्या जमिनी किंवा मुंबईबाहेर हाकलले जाणार असल्याचे दिसते,' असे आरोप गायकवाड यांनी केले आहेत.

'अदाणी'ला एक लाख कोटींचा नफा!

'धारावी पुनर्विकासाच्या माध्यमातून अदाणीला १४ कोटी चौरस फूट विक्रीयोग्य बांधकाम क्षेत्र बहाल केले जात आहे. ते धारावीच्या क्षेत्राच्या सहापटींहून अधिक आहे. त्यातून एक लाख कोटी रुपयांपेक्षा जास्त नफा अपेक्षित आहे. सर्वेक्षणापासून प्लॅनच्या मंजुरीपर्यंत संपूर्ण प्रक्रिया गोपनीयतेने दबावाखाली व फसवणुकीच्या पद्धतीने पार पडली,' असेही वर्षा गायकवाड यांनी म्हटले आहे.

Mumbai Congress chief Varsha Gaikwad demanded withdrawal of the Dharavi Master Plan, calling it unjust and favoring Adani with ₹1 lakh crore profit. She alleged the plan lacked transparency, violated MRTP Act, bypassed public consultation, and used flawed surveys by Adani staff, risking displacement of thousands without fair rehabilitation.

Sakal • 03 Jun • Dharavi

Opposition to Dharavi rehabilitation project

3 • PG	148 • Sqcm	97472 • AVE	352.42K • Cir	Middle Left

Mumbai

धारावी पुनर्वसन प्रकल्पाला विरोध

मास्टर प्लॅनला बचाव आंदोलन समितीचा पाठिंबा नाही

धारावी, ता. २ (बातमीदार) : धारावी बचाओ आंदोलनाने धारावी पुनर्विकासासाठी डीआरपीने प्रस्तावित केलेल्या मास्टर प्लॅनचा विचार करण्यासाठी शनिवारी (ता. ३१) बैठक घेण्यात आली. प्रस्तावित योजनेचा विचार व चर्चा करून योजना मागे घेण्याची मागणी केली आहे. धारावी पुनर्विकासाबाबत लोकांशी सल्लामसलत न करता तयार केलेल्या धारावीच्या प्रस्तावित मास्टर प्लॅनला पाठिंबा देणार नसल्याचे या वेळी जाहीर करण्यात आले.

प्रस्तावित योजनेत अनेक छुप्या गोष्टी आहेत आणि त्याखाली विषयाच्या अधीन किंवा विचाराधीन असे लिहिले आहे. देवनार डम्पिंग साइट आणि मुंबईतील इतर ठिकाणी अपात्र लोकांना भाड्याने घरे दिली जात असल्याचे सांगण्यात आले आहे, तर अपात्र लोक कोण? असा सवालही केला आहे.

सर्वेक्षण करण्यास नकार

१ माहीम फाटक, कुंभारवाडा, कमलानगर, ट्रांझिस्ट कॅम्प अशी डझनभर ठिकाणे आहेत, जिथे लोकांनी सर्वेक्षण करण्यास नकार दिला. लोकांनी त्यांचे नंबरही नोंदवले नाहीत. जिथे त्यांचे नंबर नोंदवले गेले होते तिथेही ६० टक्के लोकांनी कागदपत्रे सादर केलेली नाहीत. त्यामुळे अदाणी प्रायोजित धारावी पुनर्वसन मास्टर प्लॅनविरुद्ध आंदोलनाची घोषणा केली जाणार असल्याचे सांगण्यात आले.

२ बैठकीतील प्रमुख व्यक्तींमध्ये धारावी बचाओ आंदोलनाचे सर्व समन्वयक, ॲड. राजेंद्र कोरडे (शेकाप), कॉम्रेड नसिरुल हक (भाकप), उलेश गजकोश (राष्ट्रवादी, श. प.), अनिल कासारे (सामाजिक कार्यकर्ते), माजी नगरसेवक वसंत नकाशे (शिवसेना), श्यामलाल जैस्वार (बसपा), व्यापारी संघटनेचे समीर भाई मंगरू, अन्सार भाई, अंजुम भाई, आपचे अयुब खान, सीपीआय 'एम'चे एस. एम. सेल्वन, सीपीआयचे शंकर कुंचिकोर्वे, स्थानिक रहिवासी निसारभाई, करण करुणानिधी, जमशेद आलम उपस्थित होते.

सर्वेक्षणाचा चुकीचा डेटा

मास्टर प्लॅनमध्ये धारावी सर्वेक्षणाचा चुकीचा डेटा देण्यात आल्याचे आंदोलनाकर्त्यांचे म्हणणे आहे. हा आराखडा मशाल संस्थेने केलेल्या सर्वेक्षणावर आधारित असल्याचा आरोप आंदोलनाने केला आहे. त्यामुळे अलीकडे केलेल्या सर्वेक्षणाचा खरा डेटा कोणता? असा सवाल केला आहे.

Dharavi residents and activists, led by the Dharavi Bachao movement, opposed the Adani-backed redevelopment master plan, citing lack of public consultation, flawed surveys, and hidden clauses. They demand withdrawal of the plan, alleging inaccurate data and lack of transparency. Protests are expected over exclusion and ignored resident concerns.

Lokmat • 03 Jun • Dharavi

Hold public hearing on Dharavi Master Plan: MP Gaikwad

3 • PG	139 • Sqcm	138591 • AVE	604.7K • Cir	Top Right

Mumbai

धारावी मास्टर प्लॅनबाबत जनसुनावणी घ्या : खा. गायकवाड

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : राज्य सरकारने धारावी पुनर्विकासाचा मास्टर प्लान तत्काळ मागे घ्यावा. एमआरटीपी कायद्यानुसार सार्वजनिक सल्लामसलती, हरकती व निवेदनांसह पारदर्शक, कायदेशीर प्रक्रिया नव्याने सुरू करावी. यासाठी धारावीत जनसुनावणी आयोजित करावी, अशी मागणी मुंबई काँग्रेस अध्यक्षा खा. वर्षा गायकवाड यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली आहे.

खा. गायकवाड यांच्या नेतृत्वाखाली काँग्रेसच्या शिष्टमंडळाने मुख्यमंत्री फडणवीस यांची सह्याद्रीवर भेट घेतली. माजी मंत्री आ. अस्लम शेख, आ. अमीन पटेल, आ. ज्योती गायकवाड, माजी नगरसेवक मोहसिन हैदर यांचा या शिष्टमंडळात समावेश होता. त्यानंतर खा. गायकवाड यांनी हा मास्टर प्लॅन अन्यायकारक असून घरांचे सर्वेक्षण पूर्ण न करता, एमआरटीपी कायद्याचे उल्लंघन करून हा प्लॅन करण्यात आला आहे, अशी टीका केली.

सर्वेक्षणावर प्रश्नचिन्ह

तीन वर्षांनंतरही केवळ ५६,९७१ घरांचे सर्वेक्षण झाले. त्यामुळे सर्वेक्षण करणाऱ्या संस्थेवर प्रश्न उपस्थित होत आहेत. सध्याचा प्लॅननुसार केवळ ७०,००० कुटुंबांचे पुनर्वसन होणार आहे.

तर, उर्वरित लाखो धारावीकरांना डम्पिंग ग्राउंड्स, मिठागराच्या जमिनी किंवा मुंबईबाहेर हकलले जाणार. त्यामुळे हे पुनर्वसन नाही, तर सामूहिक पद्धतीने लोकांची केलेली हकालपट्टी आहे. धारावीकरांना अंधारात ठेवून सर्वेक्षणापासून प्लॅनच्या मंजुरीपर्यंत संपूर्ण प्रक्रिया गोपनीयतेने दबावाखाली व फसवणुकीच्या पद्धतीने पार पडली, असा आरोपही खा. गायकवाड यांनी केला.

Congress leader Varsha Gaikwad urged Chief Minister Devendra Fadnavis to withdraw the Dharavi Master Plan and hold a public hearing. She alleged the plan violates MRTP law, lacks transparency, and excludes most residents. The Congress delegation claimed the survey was incomplete, raising concerns about forced displacement of thousands from Dharavi.

Lokmat • 03 Jun • Dharavi

Changing face of Dharavi

6,6,6 • PG	2092 • Sqcm	2091862 • AVE	604.7K • Cir	Middle Left,Middle Right,Top Left

Mumbai

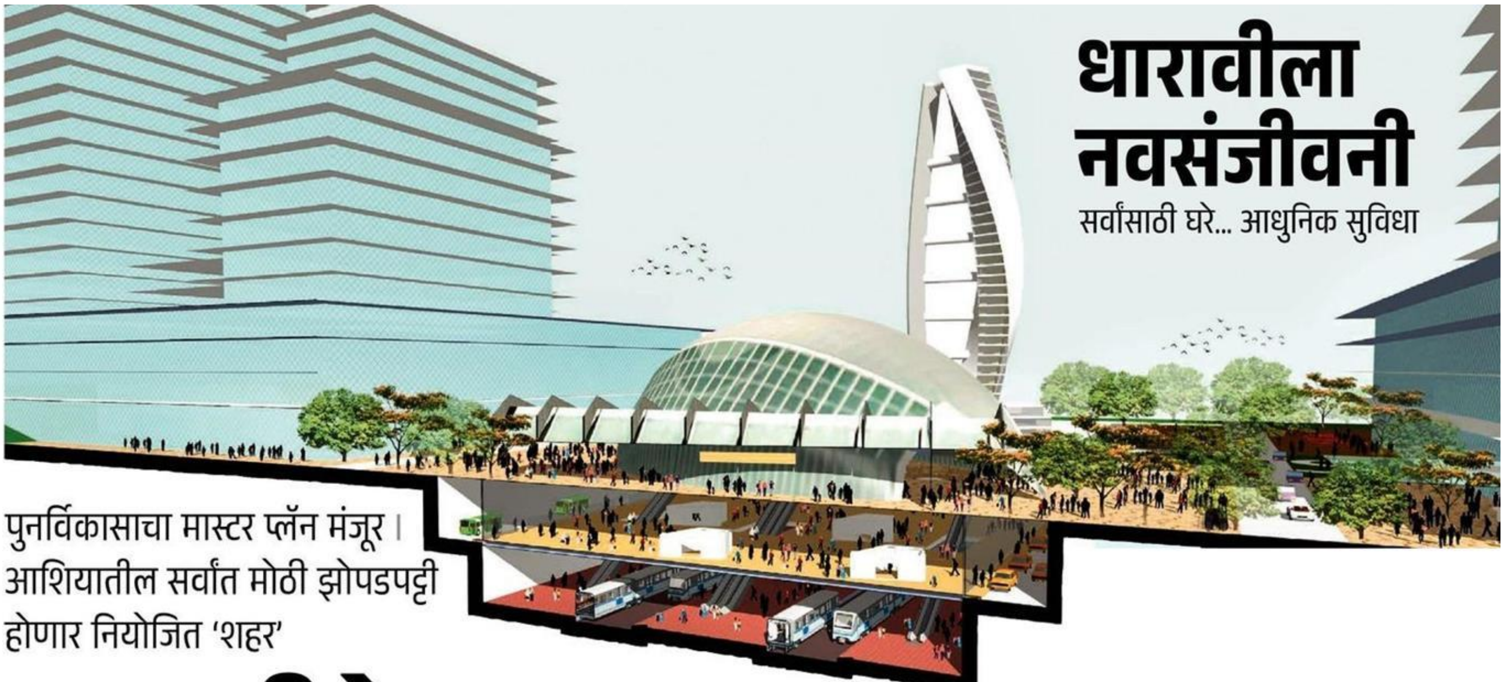

पुनर्विकासाचा मास्टर प्लॅन मंजूर । आशियातील सर्वांत मोठी झोपडपट्टी होणार नियोजित 'शहर'

धारावीचे बदलणार रूप

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या 'सर्वांसाठी घर' या महत्त्वाकांक्षी धोरणानुसार मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला अखेर सुरुवात झाली आहे. राज्य शासनाने या प्रकल्पाचा मास्टर प्लॅन मंजूर करून धारावीवरील 'एशियातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी' या कलंकाला कायमचा विराम दिला आहे.

धारावीला नवसंजीवनी देणाऱ्या या प्रकल्पामुळे मुंबईतील सर्वाधिक लोकसंख्येच्या या भागाला नवीन रूप आणि ओळख मिळणार आहे. पुनर्विकास प्रकल्प फक्त पायाभूत सुविधा सुधारण्यापुरता मर्यादित नसून, तो एक हरित, राहण्यायोग्य आणि समावेशक समुदाय तयार करण्याचा दूरदर्शी उपक्रम आहे.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प मुख्यतः अत्यावश्यक पायाभूत सुविधा आणि मोकळ्या जागा यावर भर देत असून, त्यामुळे या भागातील घनदाट वस्तीमुळे निर्माण झालेल्या अडचणींवर मात करता येणार आहे. "धारावी नोटिफाइड एरिया मास्टर प्लॅनमध्ये गुंतागुंतीच्या सध्याच्या रचनेऐवजी एक समावेशक, निसर्गसंपन्न शहरी परिसर घडवण्यावर भर दिला गेला आहे," असे प्रकल्पाशी संबंधित सूत्रांनी सांगितले.

या नव्या नियोजनात महाराष्ट्र नेचर पार्क आणि मिठी नदीच्या किनाऱ्यावरील निसर्गसंपन्न परिसराचा आदर्श घेतला गेला असून, धारावीच्या मध्यभागी नैसर्गिक घटक आणून शाश्वत आणि राहण्यायोग्य परिसर निर्माण करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

सर्व प्रकारची कनेक्टिव्हिटी एकाच ठिकाणी

धारावी हे मुंबईतील महत्त्वाच्या भागांशी रस्ते, रेल्वे आणि मेट्रो २ मार्गांनी उत्कृष्टरीत्या जोडलेले आहे. उत्तर-दक्षिण तसेच पूर्व-पश्चिम मार्गांनी व्यापारी आणि निवासी भागांशी सहज संपर्क उपलब्ध होण्यामुळे या पुनर्विकासामुळे स्थानिक तसेच व्यापारी जीवनमान सुधारण्यास मोठा हातभार लागणार आहे.

धारावीचे स्थानिक वाहतूक नियोजनाचे ठळक मुद्दे :

१ **स्थानिक फायदे** : धारावी हे पूर्व-पश्चिम व उत्तर-दक्षिण वाहतूक मार्गांच्या केंद्रस्थानी असल्याने शहरस्तरीय वाहतूक विनिमयासाठी आदर्श स्थान आहे.

२ **महत्त्वाच्या वाहतूक प्रकल्पांजवळ** : हे मेट्रो लाइन ३, पश्चिम व मध्य रेल्वे यांच्याजवळ असून मुंबई-अहमदाबाद हाय-स्पीड रेल्वे टर्मिनलपासून केवळ ३ किलोमीटर अंतरावर आहे.

३ **श्रेणीबद्ध आणि नियोजित रस्त्यांचे जाळे** : पादचाऱ्यांसाठी आणि सायकलस्वारांसाठी आणि एनएमटी वापरकर्त्यांसाठी अधिक सोयीस्कर आणि सुरक्षित प्रवास करण्यासाठी डिझाइन केलेल्या रस्त्यांच्या श्रेणीसह, उत्तम दर्जाच्या रस्त्यांचे जाळे नियोजित आहे.

४ **रस्ते व मोकळ्या जागांमध्ये संलग्नता** : रस्ते मोकळ्या जागांशी संलग्न असतील, ज्यामुळे प्रमुख वाहतूक स्थानकांपर्यंत सुरक्षित, आरामदायी आणि सहज मार्ग उपलब्ध होतील.

५ **अंतिम रचनेनुसार लवचिकता** : सूक्ष्म रस्त्यांचे जाळे हे प्लॉटच्या रचनेचा एक भाग असेल आणि अंतिम आराखड्यानुसार त्यामध्ये बदल होऊ शकतो.

> धारावी ही केवळ एक वस्ती नाही. ती मजूर, कारागीर, सूक्ष्म उद्योग आणि वंचित समुदायांनी साकारलेली एक प्रभावशाली सूक्ष्म-अर्थव्यवस्था आहे.
>
> **देवेंद्र फडणवीस**, मुख्यमंत्री

> धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या माध्यमातून येथील रहिवाशांना केवळ नवीन घरेच नव्हे, तर एक नव्या जीवनशैलीत जगण्याची संधी त्यांना मिळणार आहे.
>
> **एकनाथ शिंदे**, उपमुख्यमंत्री

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प - मास्टर प्लॅन

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प (डीआरपी) हे धारावीकरांचे जीवनमान व 'राहणी - उपजीविका' यामध्ये आमूलाग्र बदल घडवण्याची एक अनोखी संधी आहे. दर्जेदार पायाभूत सुविधा आणि सार्वजनिक सेवा यांच्या माध्यमातून धारावीकरांसाठी जीवनाचा दर्जा उंचावण्याचे उद्दिष्ट या प्रकल्पामध्ये आहे. धारावीच्या वैशिष्ट्यांना जपत, त्याच्या विकासाद्वारे मुंबईला एक नवे, जागतिक दर्जाचे आणि आधुनिक सुविधांनी युक्त असे शहर देणे हा या मास्टर प्लॅनचा उद्देश आहे.

धारावी मास्टर प्लॅन ३ मार्गदर्शक तत्त्वांवर आधारित :

- पुनर्विकासाच्या माध्यमातून आर्थिक परिवर्तन
- सशक्त पर्यावरण व पायाभूत रचना
- सर्वसमावेशक धारावी

१.२० लाख रहिवाशांना त्यांच्या दैनंदिन गरजांसाठी आवश्यक असलेल्या सेवा (आरोग्य, शिक्षण, वाहतूक आणि बाजारपेठ) अवघ्या १० मिनिटांच्या अंतरात उपलब्ध होणार आहेत.

सुलभ सुविधा, उज्ज्वल भवितव्य

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प आता केवळ घरेच नव्हे तर जीवनशैली बदलणार आहे. पुनर्विकास आराखड्याचा मुख्य उद्देश म्हणजे धारावीतच एक 'स्मार्ट शहर' उभे करणे हा होय. या अंतर्गत विविध सुविधा एकत्रित करून लोकांना एका सुसज्ज आणि सुलभ जीवनशैलीची दिली जाणार आहे.

महत्त्वाच्या सुविधांचा आराखडा

०५ सुलभ सेवा केंद्र उभारण्यात येणार असून त्यातील ३ केंद्रे मराठी शाळांमध्ये कार्यरत राहतील.

१० मिनिटांत बीकेसीपर्यंत पोहोचवेल धारावी डेपो ते बीकेसी लिंक रोड दरम्यानची स्मार्ट बस.

१.२ किमीच्या परिसरात नागरिकांना सर्व सेवा सहज मिळणार.

कशा असतील सुविधा...

१) **मोकळ्या जागा आणि उद्याने** : मोठ्या शहर उद्यानांपासून ते छोट्या मोहल्ला मैदानांपर्यंत एकत्रित व सुसंगत सार्वजनिक व हरित जागा उपलब्ध करून देण्यात येतील. या जागा चालण्याजोग्या असतील आणि प्रत्येकासाठी खुल्या असतील. यामुळे पर्यावरणीय संतुलन राखले जाईल. जीवनमान उंचावेल.

२) **सेंट्रल 'हार्ट स्पेस'** : धारावीच्या मध्यभागी एक मोठी खुली जागा तयार केली जाईल. ही जागा केवळ धारावीकरांसाठी नव्हे, तर संपूर्ण मुंबईसाठी सण-समारंभ, कार्यक्रम यासाठी खुली असेल.

३) **चालण्यायोग्य व वाहतूक-केंद्रित विकास** : बहुस्तरीय वाहतूक सुविधा उभारण्यात येणार आहेत. नवीन मेट्रो मार्ग, बस फिडर सेवा, सायकल व पादचारी मार्ग, लहान रस्ते एकमेकांशी जोडले जातील अशा प्रकारची रस्त्यांची संरचना असेल. यामुळे नागरिकांना त्यांच्या इच्छितस्थळी पोहोचणे शक्य होईल.

४) **बहुपर्यायी वाहतूक केंद्र** : धारावीच्या मध्यभागी ट्रान्झिट हब उभारण्यात येईल. येथे आंतरशहर, अंतर्गत शहर, उपनगरी रेल्वे, मेट्रो, हाय-स्पीड रेल्वे, विमानतळ एक्स्प्रेस, बस व अन्य वाहतूक सेवा एकत्रित असतील. येथे २४x७ सेवा उपलब्ध असतील. उपहारगृहे, कॅफे व खरेदीसाठी सुविधा असतील.

५) **सुलभ सामाजिक सुविधा** : शाळा, आरोग्य सेवा व समुदाय केंद्रे अशा सुविधा चालण्याच्या अंतरावर असतील (५-१५ मिनिटे). अत्याधुनिक रुग्णालये, पॉलिक्लिनिक्स, प्राथमिक उपचार केंद्रे व निदान केंद्रे उभारण्यात येतील, ज्यामुळे मध्य मुंबईतील वैद्यकीय पायाभूत सुविधा अधिक सशक्त होतील.

६) **बहुपयोगी वसाहत** : रहिवासी, व्यावसायिक व शैक्षणिक उपयोगांचे संतुलन राखून चालण्यायोग्य सुटसुटीत अशा वसाहती उभारल्या जातील.

७) **उपजीविकाही** : उद्योगांसाठी योग्य, स्वच्छ व बांधकामदृष्ट्या मजबूत जागा दिल्या जातील. पात्र उद्योगांना व अपात्र युनिट्सना वाणिज्यिक जागा भाड्याने घेण्याचा पर्याय दिला जाईल. धारावीची 'लिव्ह-वर्क' संस्कृती टिकून राहील.

८) **क्लस्टर विकास** : प्रत्येक सामूहिक प्रकल्पामध्ये सार्वजनिक जागा असतील. बालकांसाठी सुरक्षित खेळाच्या जागा व उपकरणे असतील.

९) **नदीकाठी वॉक वे** : मिठी नदीच्या काठाशी एक सुंदर 'धारावी प्रोमनेड' तयार केला जाईल, जो शहरातील दुसरा सर्वात मोठा वॉक वे असेल (मरीन ड्राइव्हनंतर). ही जागा सर्व वयोगटांसाठी सामाजिक व विरंगुळ्याचा केंद्रबिंदू बनेल.

१०) **ग्रीन स्पाईन** : माहीम निसर्ग उद्यानापासून रेल्वे भागापर्यंत एका हिरवळीत समृद्ध 'ग्रीन स्पाईन' तयार केला जाईल. यात सेंट्रल बायोस्वेलचा समावेश असेल, जे पूर व्यवस्थापनासाठी उपयोगी ठरेल.

११) **धार्मिक स्थळे** : सर्व धर्मांच्या अनुयायांसाठी जागतिक दर्जाची धार्मिक संकुले उभारण्यात येणार आहेत.

> माझ्या मुलांचं भवितव्य आता उजळणार आहे. आधी त्यांना शिक्षणासाठी खूप अडचणी यायच्या, आता शाळा जवळ असतील म्हणून शिक्षणात खंड येणार नाही.
>
> **मालती नाडर**, (३८)

> दक्षिण भारतात जशा सुसज्ज वस्ती योजना आहेत, तसाच काहीसा अनुभव आता धारावीत मिळणार आहे. ही सकारात्मक झेप वाटते. यामुळे भरपूर सुविधा मिळतील.
>
> **प्रभू**, (२६)

> धारावी पुनर्विकास म्हणजे आमच्यासाठी मोठी संधी आहे. वर्षानुवर्षे दुर्लक्षित राहिल्यानंतर आता आम्हाला एक नवसंजीवनी मिळतेय असं वाटतं.
>
> **स्टेला नाडर**, (५७)

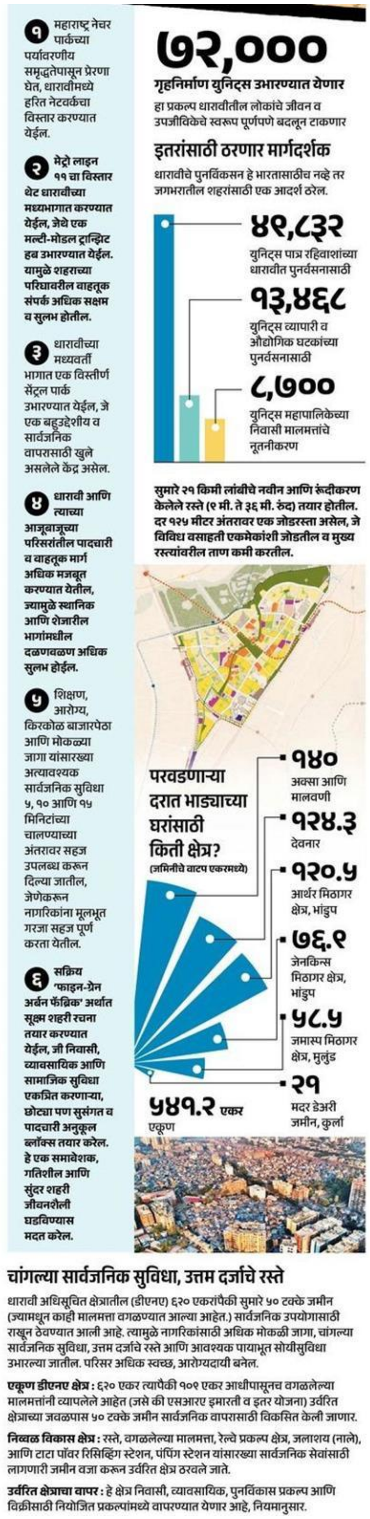

१ महाराष्ट्र नेचर पार्कच्या पर्यावरणीय समृद्धतेपासून प्रेरणा घेत, धारावीमध्ये हरित नेटवर्कचा विस्तार करण्यात येईल.

२ मेट्रो लाइन ११ चा विस्तार थेट धारावीच्या मध्यभागात करण्यात येईल, जेथे एक मल्टी-मोडल ट्रान्झिट हब उभारण्यात येईल. यामुळे शहराच्या परिघावरील वाहतूक संपर्क अधिक सक्षम व सुलभ होतील.

३ धारावीच्या मध्यवर्ती भागात एक विस्तीर्ण सेंट्रल पार्क उभारण्यात येईल, जे एक बहुउद्देशीय व सार्वजनिक वापरासाठी खुले असलेले केंद्र असेल.

४ धारावी आणि त्याच्या आजूबाजूच्या परिसरांतील पादचारी व वाहतूक मार्ग अधिक मजबूत करण्यात येतील, ज्यामुळे स्थानिक आणि शेजारील भागांमधील दळणवळण अधिक सुलभ होईल.

५ शिक्षण, आरोग्य, किरकोळ बाजारपेठा आणि मोकळ्या जागा यांसारख्या अत्यावश्यक सार्वजनिक सुविधा ५, १० आणि १५ मिनिटांच्या चालण्याच्या अंतरावर सहज उपलब्ध करून दिल्या जातील, जेणेकरून नागरिकांना मूलभूत गरजा सहज पूर्ण करता येतील.

६ सक्रिय 'फाइन-ग्रेन अर्बन फॅब्रिक' अर्थात सूक्ष्म शहरी रचना तयार करण्यात येईल, जी निवासी, व्यावसायिक आणि सामाजिक सुविधा एकत्रित करणाऱ्या, छोट्या पण सुसंगत व पादचारी अनुकूल ब्लॉक्स तयार करेल. हे एक समावेशक, गतिशील आणि सुंदर शहरी जीवनशैली घडविण्यास मदत करेल.

७२,०००

गृहनिर्माण युनिट्स उभारण्यात येणार

हा प्रकल्प धारावीतील लोकांचे जीवन व उपजीविकेचे स्वरूप पूर्णपणे बदलून टाकणार

इतरांसाठी ठरणार मार्गदर्शक

धारावीचे पुनर्विकसन हे भारतासाठीच नव्हे तर जगभरातील शहरांसाठी एक आदर्श ठरेल.

४९,८३२ युनिट्स पात्र रहिवाशांच्या धारावीत पुनर्वसनासाठी

१३,४६८ युनिट्स व्यापारी व औद्योगिक घटकांच्या पुनर्वसनासाठी

८,७०० युनिट्स महापालिकेच्या निवासी मालमत्तांचे नूतनीकरण

सुमारे २१ किमी लांबीचे नवीन आणि रूंदीकरण केलेले रस्ते (९ मी. ते ३६ मी. रुंद) तयार होतील. दर १२५ मीटर अंतरावर एक जोडरस्ता असेल, जे विविध वसाहती एकमेकांशी जोडतील व मुख्य रस्त्यांवरील ताण कमी करतील.

परवडणाऱ्या दरात भाड्याच्या घरांसाठी किती क्षेत्र?

(जमिनीचे वाटप एकरमध्ये)

१४० अक्सा आणि मालवणी

१२४.३ देवनार

१२०.५ आर्थर मिठागर क्षेत्र, भांडुप

७६.९ जेनकिन्स मिठागर क्षेत्र, भांडुप

५८.५ जमास्प मिठागर क्षेत्र, मुलुंड

२१ मदर डेअरी जमीन, कुर्ला

५४१.२ एकर एकूण

चांगल्या सार्वजनिक सुविधा, उत्तम दर्जाचे रस्ते

धारावी अधिसूचित क्षेत्रातील (डीएनए) ६२० एकरांपैकी सुमारे ५० टक्के जमीन (ज्यामधून काही मालमत्ता वगळण्यात आल्या आहेत.) सार्वजनिक उपयोगासाठी राखून ठेवण्यात आली आहे. त्यामुळे नागरिकांसाठी अधिक मोकळी जागा, चांगल्या सार्वजनिक सुविधा, उत्तम दर्जाचे रस्ते आणि आवश्यक पायाभूत सोयीसुविधा उभारल्या जातील. परिसर अधिक स्वच्छ, आरोग्यदायी बनेल.

एकूण डीएनए क्षेत्र : ६२० एकर त्यापैकी १०९ एकर आधीपासूनच वगळलेल्या मालमत्तांनी व्यापलेले आहेत (जसे की एसआरए इमारती व इतर योजना) उर्वरित क्षेत्राच्या जवळपास ५० टक्के जमीन सार्वजनिक वापरासाठी विकसित केली जाणार.

निव्वळ विकास क्षेत्र : रस्ते, वगळलेल्या मालमत्ता, रेल्वे प्रकल्प क्षेत्र, जलाशय (नाले), आणि टाटा पॉवर रिसिव्हिंग स्टेशन, पंपिंग स्टेशन यांसारख्या सार्वजनिक सेवांसाठी लागणारी जमीन वजा करून उर्वरित क्षेत्र ठरवले जाते.

उर्वरित क्षेत्राचा वापर : हे क्षेत्र निवासी, व्यावसायिक, पुनर्विकास प्रकल्प आणि विक्रीसाठी नियोजित प्रकल्पांमध्ये वापरण्यात येणार आहे, नियमानुसार.

PM Modi launched the Dharavi Redevelopment Project, aiming to transform Asia’s largest slum into a modern, green, and inclusive smart city. The plan emphasizes infrastructure, transport, open spaces, and livelihood opportunities while preserving Dharavi’s cultural and economic identity. Key features include parks, schools, hospitals, and a multipurpose transport center.

Navbharat Times • 03 Jun • Dharavi

Demand to stop Dharavi project

5 • PG | 50 • Sqcm | 57114 • AVE | 380K • Cir | Middle Left

Mumbai

धारावी प्रोजेक्ट पर रोक लगाने की मांग

भाषा, मुंबई : कांग्रेस ने सोमवार को धारावी बस्ती पुनर्विकास मास्टर प्लान पर रोक लगाने की मांग की और आरोप लगाया कि परियोजना को निवासियों से परामर्श किए बिना मंजूरी दी गई। कांग्रेस की मुंबई इकाई की अध्यक्ष वर्षा गायकवाड ने मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस से मास्टर प्लान पर जन सुनवाई करने की अपील की। उन्होंने दावा किया कि एमआरटीपी अधिनियम के तहत अनिवार्य प्रावधानों की अनदेखी की गई और सरकार द्वारा एक पुराना अनुमोदन आदेश पारित किया गया।

गायकवाड ने 'एक्स' पर एक पोस्ट में कहा, 'धारावी के लोग इस विध्वंस मॉडल की पोल खोलेंगे। यह विकास नहीं, बल्कि एक सुनियोजित बड़ा घोटाला है। यह भारत के शहरी इतिहास में सबसे अन्यायपूर्ण विस्थापन मास्टर प्लान है।' उनका दावा है कि सरकार ने अधिकतर निवासियों के विरोध को नजरअंदाज कर सार्वजनिक संवाद, चर्चा एवं भागीदारी के सभी विकल्पों को खारिज कर दिया। धारावी के लाखों निवासियों के भाग्य का निर्धारण करने वाली योजना बिना परामर्श या परियोजना-प्रभावित लोगों को विश्वास में लिए कैसे स्वीकृत की जा सकती है?'

Channel Overview

Business Channel

No Coverage in this segment

Hindi Channel

No Coverage in this segment

English Channel

No Coverage in this segment

Channel Overview

Regional & Others Channel

Total Clip	Top Channel
5	**ABP Majha (2)**

1.	ABP Majha	2
2.	TV9 Marathi	1
3.	Zee 24 Taas	1
4.	Jai Maharashtra	1

TV9 Marathi
Dharavi

Mother Dairy's land in Kuria - State Cabinet decided to give Mother Dairy's land to Dharavi Redevelopment Project. Adani Grou...

News • Marathi • 12:48 PM 03 Jun, 2025

ABP Majha
Dharavi

Mother Dairy's land in Kuria - State Cabinet decided to give Mother Dairy's land to Dharavi Redevelopment Project. Adani Grou...

Breaking News • Marathi • 12:38 PM 03 Jun, 2025

Zee 24 Taas
Dharavi

snapImage

The state cabinet decided to give Mother Dairy's land in Kurtya to Dharavi Redevelopment Project, Mother Dairy's land to Dhar...

Breaking News • Marathi • 12:23 PM 03 Jun, 2025

ABP Majha
Dharavi

The state cabinet decided to give Mother Dairy's land in Kurtya to Dharavi Redevelopment Project, Mother Dairy's land to Dhar...

Breaking News • Marathi • 12:15 PM 03 Jun, 2025

Jai Maharashtra Dharavi

Mumbai: Congress MP Varsha Gaikwad met chief minister Devendra Fadnavis on Monday and submitted a letter demanding that the g...

News • Marathi • 07:00 AM 03 Jun, 2025

Online Coverage

No	Portal Name	Headline (Incorporated with URL)	Reach
1.	Msn India	Waiver of GST, staircase, open space rules: Dharavi slum redevelopment project s...	733.9M
2.	Indian Express	Dharavi Redevelopment Project: Dharavi MP Varsha Gaikwad, Opp leaders meet CM; s...	90.9M
3.	The Times of India	Scrap approval for Dharavi redevpt masterplan: Congress MP to CM	64.4M
4.	Lokmat	धारावी मास्टर प्लॅनबाबत जनसुनावणी घ्या, काँग्रेस खासदार वर्षा गायकवाड यांची मागणी...	42.3M
5.	Dailyhunt	How Mani Ratnam and Kamal Haasan set the stage for gangster films in India wit h ...	18.6M
6.	Business Standard	Over 2,000 illegal Bangladesh immigrants deported since Op Sindoor: What we k now...	8.1M
7.	News on Projects	Adani Group Details Transport Network for Dharavi Redevelopment.	N/A